

TEKNOLOJİ FELSEFESİ VE TOPLUM

Ders Adı	Ders Kodu	Dönemi	Saati	Uygulama Saati	Laboratuvar Saati	Kredi	AKTS
Teknoloji Felsefesi ve Toplum		Güz Bahar	2			2	3

Dersin Dili	Türkçe
Dersin Türü	Ortak Seçmeli Ders
Dersin Seviyesi	Ön lisans/ Lisans
Ders Verme Şekli	Çevrimiçi
Dersin Öğrenme ve Öğretme Teknikleri	Anlatım, Araştırma, Ödev, Soru- Cevap, Tartışma
Dersin Yürütücüsü	Öğr. Gör. Dr. Ayşe PARMAKSIZ

Dersin Amacı

-Dersin temel amacı; öğrencilere teknolojinin doğası, tarihi gelişimi, bilimle ilişkisi, birey ve toplum hayatındaki rolü ve etkisini öğretmek,
-Geçmişte ve günümüzde ülkesinin ve Türk- İslam kültürünün teknolojiye katkısını öğrenerek kültürel özgüvenine katkı sağlamak
-Yaşadığı çağın ve dünyanın teknoloji ile ilgili sorunlarını felsefi bir perspektiften görebilmesini sağlamaktır.

Dersin Eğitim/Öğrenim Çıktıları

Bu dersi başarıyla tamamlayabilen öğrenciler;

- Teknik ve teknoloji kavramlarına kavramsal açıklık getirebilme.
- Teknoloji felsefesinin amaç ve önemini açıklayabilme.
- İncelenen filozofların gözünden güncel problemleri değerlendirebilme
- Türk düşüncesindeki teknoloji kavramını seçilen düşünürlerin bakışıyla değerlendirebilme.
- Teknolojinin etik sorularını ortaya koyma ve çözüm geliştirebilme.
- Ülkemizdeki güncel teknoloji ve teknoloji eğitimi sorunlarına felsefi yaklaşım geliştirebilme
- Felsefi bir yaklaşımla teknoloji problemlerinin çözümüne katkıda bulunabilme yeteneğine sahip olacaklardır.

Dersin İçeriği

1. Teknik ve Teknoloji Kavramına Felsefi Bakış
2. Teknolojinin Tarihsel Gelişimi
3. Antik Çağ ve Yakın Çağ Filozofların Teknoloji Hakkında Düşünceleri
4. Modern Çağ Filozofları ve Eleştirel Teori Bakışıyla Teknoloji
5. Türk Düşüncesinde Teknoloji
6. Çağdaş Sosyal Felsefe Faydacılık-Pragmatizm ve Teknoloji
7. Toplum, Politika ve Teknoloji
8. Teknoloji ve Eğitim İlişkisi
9. Teknoloji ve Etik İlişkisi
10. Bilim ve teknoloji ilişkisi, mühendislik ve tasarımlar
11. İnovatif bakışa, teknolojiye ve geleceğe dair düşünceler

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Açıklama
1	<p>Giriş Dersi</p> <ul style="list-style-type: none">• Tanışma, dersin amacı ve işleyişi• Teknik ve teknoloji kavramlarını inceleme• Teknolojinin tarihsel gelişimi• Bilim ve teknoloji ilişkisi	<p>Öğrenci çalışma konularının belirlenmesi, (Öğrencilerin teknolojiye dair kitap, makale okuması, film ya da belgesel izlemesi, değerlendirme yapması beklenir.)</p>
2	<p>Teknoloji kavramının tarihi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Antik kökler: Technê'nin doğuşu ve anlamı• Aristoteles, Platon ve Demokritus'un teknik ve doğa anlayışı• Bilgi türleri: Episteme, technê, praxis	
3	<ul style="list-style-type: none">• Orta Çağ'dan Sanayi Devrimi'ne teknoloji• Bilimin uygulamalı hale gelişi• Bacon ve Descartes'ta doğanın denetlenmesi fikri	
4	<p>Modern çağ filozoflarından kısa incelemeler</p> <ul style="list-style-type: none">• Heidegger: "Soruşturma olarak teknoloji"• Eleştirel teoride teknoloji: Araçsal akıldan yabancılaşmaya, Marcuse: Tek boyutlu insan ve teknolojik rasyonalite	

5	<ul style="list-style-type: none">Drengson'un teknoloji tipolojisi: Teknofobi, teknofili, teknolojik anarşi, uygun teknolojiVerbeek'in "teknolojik aracılık" teorisi: İnsan-teknoloji ilişkisi	
6	<p>Türk düşüncesinde teknoloji I: Tarihsel kökler</p> <ul style="list-style-type: none">Aydın Sayılı'nın teknoloji ve bilim anlayışı, Orta Asya Türklerinde teknik bilgi ve uygulamaFuat Sezgin'in İslam ve Türk dünyasında bilim-teknoloji anlayışı.	
7	<p>Proje ödevi teslimi</p> <p>Aşağıdaki temalardan birinde kısa analiz, ödev, film, belgesel veya araştırma sunumu:</p> <ul style="list-style-type: none">Bir filozofun teknoloji anlayışıGüncel bir teknolojinin etik analiziTeknolojik dönüşümün toplumsal etkileri	
8	Ara Sınav (Ödev- Proje)	Vize
9	<p>Türk düşüncesinde teknoloji II:</p> <ul style="list-style-type: none">Çağdaş Türk filozof Nermi Uygur'un teknolojiye kültürel-insani yaklaşımı	
10	<p>Pragmatizm ve teknoloji.</p> <ul style="list-style-type: none">Faydacılık felsefesi ve teknolojik işlevsellik, John Dewey ve teknoloji anlayışı	
11	<p>Teknolojinin Toplumsal Etkileri</p> <ul style="list-style-type: none">Politik yapılar ve dijital vatandaşlıkEğitim sisteminde teknolojinin rolü üzerine tartışmalar	
12	<p>Teknolojinin etik boyutları</p> <ul style="list-style-type: none">Yapay zekâ, veri gizliliği, algoritmalar, gözetim teknolojileri ve mahremiyet üzerine tartışmalar	
13	<ul style="list-style-type: none">Sürdürülebilir teknoloji, İklim teknolojileri ve etikİnovasyon Biyomimikri ve doğa temelli çözümler üzerinde tartışmalar	
14	<ul style="list-style-type: none">Teknoloji, tasarım ve yaratıcılıkMühendislik ve tasarımın felsefesiEstetik- teknik ikilem üzerine tartışmalar	
15	<ul style="list-style-type: none">Sunumlar ve kısa değerlendirme	Bireylere akademik beceri, özgüven, iletişim yetkinliğini kazanır
16	Dönem Sonu Sınavı	Final

Kaynaklar (Ders Kitabı ile Yardımcı Kitaplar)
Yazar, Kitabın Adı, Yayınevi, Basım Yılı

Kaynaklar

- Çankaya, M. (2014). Türkiye Teknoloji Tarihi. Orion Kitabevi
- Ellul, J. (2003). Teknoloji Toplumu. Çeviren: Musa Ceylan
- Heidegger, M. (1998). Tekniğe İlişkin Soruşturma. Doğan Özlem (Çev.). Paradigma Yayınları
- Heidegger, M. (1998). Teknik ve Dönüş, çev., Necati Aça, Bilim ve Sanat Yayınları.
- Horkheimer, M. (1998). Akıl Tutulması. Çeviren: Orhan Koçak. Metis Yayınları
- İnam, A. (1993). Teknoloji Benim Neyim Oluyor. Alamak yayınları, Bahçe kitapları, Ankara
- Coudenhove, R- Kalgı (2021). Teknik Apolojisi. Teknoloji Felsefesinin Doğuşu. Muhayyel Yayıncılık
- Koyré, A. (2021). Makineleşmenin Kökenleri. Teknoloji Felsefesi. Çeviri ve Derleyen: Talip Kabadayı. BilgeSu.
- Mumford, L. (2017). Teknik ve Uygarlık. Açılım Kitap. Çev: Emre Can Ercan
- Mutlu, M, E. (2018). Dijital Okur Yazarlık. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını. Eskişehir.
- McClellan, J, E., Dorn, H. (2006). Dünya Tarihinde Bilim ve Teknoloji. Çev: Haydar Yalçın. Arkadaş Yayınevi
- Postman, N. (2006). Teknopoli. Çev: Mustafa Emre Yılmaz. Paradigma Yayıncılık
- Rauning, G. (2012). Bin Makine. Toplumsal Hareket Olarak Makinenin Kısa Felsefesi. Çeviren: Münevver Çelik. Otonom Yayıncılık
- Ruin, H. (2017). Heidegger'in Uzun Soluklu Meselesi. Heidegger: Teknoloji ve İnsanlığın Geleceği. Çeviren: Ahmet Aydoğan. Say Yayınları
- Sağlam, G. (2005). Geçmişten Geleceğe Türk Bilim ve Teknoloji Politikaları. Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları
- Sayılı, A. (1997). Ortaçağ Bilim ve Tekekküründe Türklerin Yeri. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları
- Sayılı, A. (2010). Bilim Tarihi [Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir]. Gündoğan Yayınları. 2. Baskı
- Sezgin, F. (2008). İslam'da Bilim ve Teknik. Abdurrahman Aliy (Çev.), İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınlar
- Tanilli, S. (1994). Yüzyılların Gerçeği ve Mirası. 5. baskı. Cem Yayınevi
- Tez, Z. (2005). Tekniğin Evrimi, Paragraf Yayınevi, Ankara.
- Toffler, A. (2018). Üçüncü Dalga. Çev. Selim Yeniçeri. İstanbul: Koridor Yayıncılık
- Turan, S. (2019). Fuat Sezgin. Bilim tarihi sohbetleri. Söyleşi. (4. bsk). İstanbul. Pınar Yayınları.
- Torun, Y. (2017). Marshall McLuhan. Teknoloji Üzerine Düşünmek: *Yazarlar Seçkisi*. Editör Hasan Hüseyin Aksoy. Ankara
- Unat, Y. (2018). Osmanlılarda Fen Bilimleri ve Teknoloji. İslam Medeniyeti-II. Osmanlı Dönemi. C:15. İstanbul, Siyer Yayınları. 559-586
- Uygur, N. (2002). Çağdaş Ortamda Teknik. Yapı Kredi Yayınları
- Yörükoğulları, E., (2013). Bilim ve Teknoloji Tarihi. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını. Editörler: Ertuğrul Yörükoğulları, Ekmeleddin İhsanoğlu, Eskişehir.

Değerlendirme Sistemi

Çalışmalar	Sayı	Katkı Payı
Devam		
Laboratuvar		
Uygulama		
Alan Çalışması		
Derse Özgü Staj (varsa)		
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği		
Ödev		
Sunum		
Projeler		
Rapor		
Seminer		

ORTAK DERSLER BÖLÜM BAŞKANLIĞI
DERS İZLENCE FORMU

Doküman No	ODB.FR.003
Revizyon Tarihi	30.05.2025
Revizyon No	00
Sayfa No	5 / 6

Ara Sınavlar/Ara Jüri	1	%40
Genel Sınav/Final Jüri	1	%60
Toplam		% 100
Yarıyıl İçi Çalışmalarının Başarı Notu Katkısı		%40
Yarıyıl Sonu Çalışmalarının Başarı Notuna Katkısı		%60
Toplam		% 100

Kurs Kategorisi	
Temel Meslek Dersleri	
Uzmanlık/Alan Dersleri	
Destek Dersleri	*
İletişim ve Yönetim Becerileri Dersleri	
Aktarılabılır Beceri Dersleri	

Dersin Öğrenim Çıktılarının Program Yeterlilikleri ile İlişkisi						
No	Program Yeterlilikleri / Çıktıları Programdan programa değişmektedir.	Katkı Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1	Alanla ilgili temel kuramsal ve olgusal bilgiler				*	
2	Toplumların yaşadığı siyasi dönüşümlerin nedenleri ve sonuçları hakkında temel bilgilere sahiptir.			*		
3	Tarihsel siyasi ve sosyal gelişmeleri değerlendirir		*			
4	Disiplinler arası ve eleştirel bir yaklaşım sahip olur			*		
5	Edindiği bilgi ve becerileri ifade eder, aktarır		*			
6	Gerekli bilişim-iletişim teknolojilerini kullanarak, sözlü olarak ifade eder.		*			
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						

AKTS/ İş Yükü Tablosu			
Aktiviteler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yükü
Ders saati (Sınav haftası dahildir: 16 x toplam ders saati)	16	2	32
Laboratuvar			
Uygulama			
Derse Özgü Staj			
Alan Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi	16	1	16
Sunum/Seminer Hazırlama			
Projeler			
Raporlar			
Ödevler			

ORTAK DERSLER BÖLÜM BAŞKANLIĞI
DERS İZLENCE FORMU

Doküman No	ODB.FR.003
Revizyon Tarihi	30.05.2025
Revizyon No	00
Sayfa No	6 / 6

Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği			
Ara Sınavlara/Ara Jüriye Hazırlanma Süresi	1	5	5
Genel Sınava/Genel Jüriye Hazırlanma Süresi	1	5	5
Toplam İş Yüğü	(58/30 =1.93)		58